

ကညီဂွၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရၢ်

မၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပုၤဂွၢ်ဝိခွဲးယၢ်လၢကီၢ်ပယီၤမိခိၣ်ဒုသဝီပုၤ

တၢ်ကစီၣ်အဖုၣ်

လါမ့ၤ ၅သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြၢ်နီၣ်ဂံၢ်-21-2-NB1

တၢ်ဂဲၤပျုၢ်ဂဲၤဆူးသဟီၣ်လၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ဂီၢ်ကတၢ်ကွံး:ဖဲ ၂၀၂၁ နံၣ် ကီၢ်ပယီၤသူးမိၤ
စီရိၤ ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဝံၤအလီၢ်ခံ တၢ်ဒူးတၢ်ယၤကဲထီၣ်လၢ **KNLA** ဒီး
ကီၢ်ပယီၤသူးအဘၣ်စၢၤဖဲဒုသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤ (လါမးရှးဒီးလါအ့ၢ်ဖြ့ၣ် ၂၀၂၁ နံၣ်)

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ဒိအီၤဖဲ လါမးရှး ၅သီ, ၂၀၂၁နံၣ် ဖဲသ့ၣ်ဝနၣ်ဝတံၤဝဲၣ်, သထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်
ဝဲ သဝီဖဲလၢကွဲးကီၢ်ကရၢ်, သထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်တဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အသးအါန့ၢ်ဒီး ၁,၀၀၀ ဂၤ ဒီးဟံၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဘၣ်သးလၢကျဲၣ်မုၢ်ဖီခိၣ်
ထီဒါဝဲကီၢ်ပယီၤသူးမိၤစီရိၤတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ် ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤအံၤန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KNU သုလၢတၢ်ကစီၣ်)

တၢ်ကတိၤလၢညါ ¹

ဖဲလၢမးရှးဒီးလၢအ့ၣ်ဖြၢၣ် ၂၀၂၁ နံၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ် **ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG)** မၤနီၣ်မၤယၢ်တၢ်ဒုးလၢအကဲထီၣ်သးလၢ **ကညီၣ်ဒီကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျးသုးမုၢ်ဒိၣ် (KNLA)** ဒီး ကီၢ် ပယီၤပဒိၣ်သုးမိၤစီၣ်ရီၤဘၢၣ်စၢၤ ဖဲသုးက့ (၁) ဟီၣ်ကဝီၤပူၤအိၣ်ခဲလၢၣ် (၉) ဘျီန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးတဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်အသးမုၢ်န့ၣ်မုၢ်သီလီၤဆီခဲလၢၣ် (၈) သီ ဒီးကဲထီၣ်အသး လၢကီၢ်ဆၣ် (၅) ဘျီအပူၤ (ဒ်အမ့ၢ် သထူၣ်၊ ဖၣ်အၣ်၊ ပီ၊ ကွဲးထီၣ်ဒီးဘံလုာ်ကီၢ်ဆၣ်) ဒူသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRG ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိဟ်ဖျါထီၣ်စ့ၢ် ကီးဝဲလၢ လၢအပူၤကွံာ်စ့ၢ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ် စုကဝဲတၢ်ဒုးတၢ်ယၤဒီးသုးမိၤစီၣ်ရီၤ ခးလီၤနီၣ်ကျိၤဖးဒိၣ်တဖၣ် ကဲထီၣ်အသးလၢတၢ် လီၤအဂၤအိၣ်ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်ထၢဖျိၣ်မၤနီၣ်မၤယၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတန့ၢ်ခဲလၢၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢတၢ်ထၢဖျိၣ်မၤနီၣ် မၤယၢ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီးတၢ်သံတၢ်ပုၤလၢ KNLA သုးဒီးကီၢ်ပယီၤသုးခံဖုလၢၣ်အဘၢၣ်စၢၤ အိၣ်ဒီးသဝီဖိ လၢအဘၣ်ဒိအိၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲတဂၤန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအယီၤ လီၤကဝီၤဒူဖိသဝီဖိတဖၣ် ဘၣ်ဃုာ်မ့ၢ်ဟးဖျိး တစိၢ်တလီၤဒီး တၢ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. စးထီၣ်လၢ **ထံကီၢ်ဒီဘျီတၢ်ပတုာ်တၢ်ခး (NCA)**² ဖဲ ၂၀၁၅နံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ KHRG တၢ်မၤနီၣ်မၤယၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစီၣ်ရီၤတဖၣ် ဟူးဂဲၤမၤကမၣ် NCA တၢ်သိၣ် တၢ်သီတၢ်ဘျီခိၣ်သ့ၣ်ဒီး လဲၤတလၢကွံာ် ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ဟ်ပနီၣ်လီၤအယီၤ ဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢ ဒူသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤ အိၣ်အဘျီတဖၣ်အဘျီ တုၤမုၢ်မဆါတန့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. အယီၤတၢ်ကဲထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်တၢ်တြီၤမၤတံာ်တၢ်ဒီး လီၤဆီ ဒၣ်တၢ် တၢ်တဟံးဃာ်ဂၢၢ်ကျၢၤဒီးလူၤဟိၣ်မၤထွဲလၢၤ NCA တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ် မ့ လီၤဆီလီၤအသးဘၣ်ဆၣ် ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစီၣ်ရီၤဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤခဲအံၤန့ၣ် ဖျါလၢအမ့ၢ်ကျိၤမံၣ်ခွဲးအကျါတခါ လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ် တကီၢ်ခါစုကဝဲတၢ်သဘံၣ်သဘၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစီၣ်ရီၤဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ကွံာ်ထံကီၢ်ပဒိၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤ³ ဖဲလၢဖုၤတြုၤအါရံၤ ၁၁သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် သုးမိၤစီၣ် ရီၤတဖၣ် ဖိၣ်ဒုးဃာ်ထံၣ်ကီၢ်သဲးခိၣ်နီၣ်ဒိၣ်ထီၣ်တဖၣ် ဃုာ်ဒီးဒီးအီၤစါဆူၣ်ကွံာ်, ပုၤလၢအဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သး ထီၣ်ဒါသုးမိၤစီၣ်ရီၤ

¹ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ လံာ်ဟ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အီၤဖဲ လၢမးရှးတုၤလၢအ့ၣ်ဖြၢၣ် ၂၀၂၁ နံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆုၤဟ့ၣ်ထီၣ်အီၤလၢ လီၤက ဝီၤပုၤမၤသကိးတၢ်တဂၤ ဖဲဒူသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်တဖၣ်အပူၤ လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လီၤအီၤ လၢကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် KHRG လၢကမၤနီၣ်မၤယၢ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိ ပုၤ ဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် ဖဲလီၤကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤတုၤဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီးအိၣ်ဆိးလီၤကျဲလီၤတံာ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤဘၢ အီၤ လၢအဝဲနီၣ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ တၢ်ကွဲးရှဲပုးအါထီၣ်အီၤ ဖဲပနီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးရှဲထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ.

² ဖဲလၢအိးကထိဘၣ် ၁၅သီ, ၂၀၁၅နံၣ်န့ၣ် တၢ်ကျဲၤယူၤဆၢတံာ်သကိးတၢ်အတၢ်လဲၤကျဲၤ အက့ၢ်အဂီၢ်ဟးဂီၤကွံာ်ဒီဖျါတၢ်ဂ့ၢ်လီၤတီၢ်အိၣ်ထီၣ်လၢကလုာ် ချီၣ်ဖျိၣ်စုကဝဲၤအါဖုတပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်ဘၣ် ဒီးတၢ်သဘံၣ်သဘၣ်တဖၣ်ကဲထီၣ်ဒီးဝဲလၢကလုာ်ဒူၣ်တဖၣ် ဟီၣ်ကဝီၤပူၤအဖၢမုၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤတၢ်မၤ ထံကီၢ်ဒီဘျီ တၢ်ပတုာ်တၢ်ခးလံာ် Nationwide Ceasefire Agreement (NCA) အမူးဘၣ်တၢ်မၤ အီၤလၢပယီၤပဒိၣ်ဒီး ကလုာ်ဒူၣ်ဖျိၣ်စုကဝဲၤအဘၢၣ်စၢၤ လီၤ. လၢ (၁၅) ဖုအကျါ (၈) ဖုဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျၢၢ်လၢ အပၣ်ဃုာ်ဒီးခဲအဲၣ်ယုၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျၢၢ်တဖၣ် အၢၣ်လီၤဝဲလံာ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤ လီၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ လၢနီၣ်ဝုဘၣ် ၂၀၁၅နံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢဖုၤတြုၤအါရံၤ ၂၀၁၈နံၣ်, ကလုာ်ဒူၣ်အဂၤခံဖုဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျၢၢ်လၢ ကီၢ်ဒီဘျီတၢ်ပတုာ်တၢ်ခး လံာ်ဃာ်ဃာ် (NCA) ဒီဖျါလၢကီၢ်ပယီၤပဒိၣ် ဟ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်သန့းလၢအယီၤလီၤ.

³ ဖဲလၢဖုၤတြုၤအါရံၤ ၁၁သီ, ၂၀၂၁နံၣ်န့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ကွံာ် ထံကီၢ်ပဒိၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤ NLD ပဒိၣ်လၢ ထံဖိကီၢ်ဖိ ဃုထၢထီၣ်အီၤတဖုအံၤ အလီၢ်လးန့ၣ်လီၤ. သုးသ့ၣ်တဖၣ် ဘိးဘၣ်ရၢလီၤဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်ဟံးန့ၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤ လၢအမ့ၢ်ထံကီၢ်ဂီၢ်အူၣ်ဂီၢ်အဂီၢ် (၁)နံၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤဝဲ ထံကီၢ်တၢ်စိ တၢ်ကမီၤတဖၣ်ဆူ ကီၢ်ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဒိၣ်စိမ့ၢ်အီၤလဲၤအစုပူၤန့ၣ်လီၤ. သုးဟံးန့ၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤအံၤ ဟ်ဒုၣ်ဟ်ကမ့ၢ်တခီတၢၤ တၢ်လၢတ

တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤ ဒီးပုၤမၤ CDM⁴ တဖၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ် လၢကီၢ်ပယီၤဒီဘၣ်အပူၤ တုၤဒၣ်လဲၣ် လၢခိၣ်ဒုသဝီ ပုၤကျါတၢ်လီၤတဖၣ်စ့ၢ်ကိးကဲထီၣ်သးအိၣ်န့ၣ်လီၤ. သုးမိၤစိရိၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤမၤဟးဂီၤဒီး ဖိၣ်ကွံၣ်ပုၤလၢအဟူးဂဲၤထီၣ်ဒါသုးမိၤစိ ရိၤ တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ကွံၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤတဖၣ်အပူၤ ပုၤလၢအဟံးဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးတဖၣ် ဘၣ်ယုၤအိၣ်ကဒုလၢ **ကညီၣ်ဒီ ကလုာ်စၢ်ဖိၣ်ကရူၢ် (KNU)** တၢ်ပၤဟီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအန့ၣ်လီၤဟူးဂဲၤပၣ်ယုၤ ပၣ်ဂီၢ်လၢ CDM တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤတဖၣ် လိၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်ကဒုတဖၣ်အပူၤ ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရၣ် KNU ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးတူၢ် လိာ် ပုၤမၤ CDM အါန့ၢ်ဒီး (၅၀) ဂၤ လၢအဒုသဝီတၢ်ပၤဟီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.⁵ လိာ်ကဝီၤသဝီဖိတနီၤဟံးဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ကီၢ်ပ ယီၤသုးတဖၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢကထီၣ်ဒုး KNLA မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တူၢ်လိာ် CDM တဖၣ်အံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

လိာ်ကဝီၤသဝီဖိလၢဒုသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်တဖၣ် ဟူးဂဲၤဟံးဖိၣ်ထီၣ်သးဒီး ဟံးဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးထီၣ်ဒါသုးမိၤစိရိၤတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ် ထံ ကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤအံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လိာ်လၢ KNLA တအိၣ်အလီၢ်ဒီး မ့ၢ်တဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ်လၢတဘၣ်မၤအၢမၤသီမၤတံာ် တၢ်ကမုၢ်လၢ အဟံးဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးတဖၣ်ဘၣ်န့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသုးဒီးပၤကီၢ်သုးတဖၣ်⁶ ဖိၣ်ဒုးယၢ်ဒီးခးသံလိာ်ကဝီၤဖိယုာ်ဒီး ကိုဖိလၢ အဟံးဖျါထီၣ်သးထီၣ်ဒါသုးမိၤစိရိၤ တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံ ကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် KNLA မ့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤ တၢ်ကလုာ်တခီ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် မၤထီၣ်ဒါကမုၢ်လၢအဟံးဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးတဖၣ်တဘျီဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

သုးမိၤစိရိၤတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤအံၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢ တၢ်တလူၤပိာ်မၤထွဲဒီးမၤလၢထီၣ်ပဲၤထီၣ် NCA လၢဘၣ်ဒီး NCA အံၤဟးဂီၤလီၤပျီၤကွံၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.⁷ လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤအပူၤ ကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဒီဘၣ်ထံးဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢ ပုၤလၢအဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျါ အာၣ်လီၤအသးလၢကဒီသဒါ ဒ်သိးတၢ်ခးသုတကဲထီၣ်တဂ့ၤ ဒီးကဟံးယၢ်ဂၢၢ်ကျါတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ် တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခိၣ်ဖျါလၢကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤဒီးအပၤကီၢ်သုးတဖၣ် မၤပယွဲတပျါတပျီၤပုၤလၢ အဟူးဂဲၤထီၣ်ဒါ သုးမိၤစိရိၤ တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤတဖၣ်အံၤအပူၤ သုးမိၤစိရိၤပၤတၢ်အစိၤအဆၢကတီၢ်အံၤန့ၣ် တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်အာၣ်လီၤ အီၤလီၤတဖၣ်တၢ်န့ၢ်န့ၢ်အိၣ်အီၤတသ့နီၤတထံၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

အိၣ်ဒီးတၢ်အုၣ်သးဘၣ် ဒီးမၤဟးဂီၤကွံၣ် လါနီၣ်ဝဲဘၣ် ၂၀၂၀ နံၣ်တၢ်ယုထၢ အဆၢအံၤ ဒီးစံးဝဲလၢကမၤကဒါက့ၤထံကီၢ်ဒီဘၣ်တၢ်ယုထၢ ဖဲဂ့ၢ်ဂီၢ်အူဂ့ၢ်ဖိဝဲၤ အလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ. သုးတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ် တၢ်စိတၢ်ကမိၤအံၤ တချုးဖဲမုာ်တန့ၢ်လၢတၢ်ကမၤလီၤတံာ်ပနီၣ် ပဒိၣ်လၢတၢ်ယုထၢထီၣ်အီၤဖဲ ၂၀၂၀ နံၣ်တဖုအံၤ အနံၤန့ၣ်လီၤ. သုးမိၤစိရိၤတဖုအံၤဖိၣ်ဒုးယၢ်စ့ၢ်ကိးဝဲ ကီၢ်ခိၣ်အူဝဲဒီးထံကီၢ်ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ် ဒီးအီၤစါဆူၣ်က့ၤ ယုာ်ဒီးကိတီၢ်ခိၣ်န့ၢ်ဒီးအခၢ်စးတ ဖၣ်. ဒီးဘျီၣ်ဒိၣ်ခၢ်စးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

⁴ ဖဲလၢဖုၤတြူၤအါရံၤ ၂ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် ကီၢ်ပယီၤဆူၣ်ချ့ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢထံကီၢ်ပတီၢ် တၢ်ဆါဟံၣ်ဒီးကသံၣ်ကသီဝဲလိာ်လၢကီၢ်ပယီၤဒီဘၣ် ဟံးဖျါထီၣ်ဝဲ CDM စံးတၢ်န့ၢ်မုာ်တၢ်မန့ၣ်လဲၣ် ယုာ်ဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ဟံးဖိၣ်ထီၣ်သးထီၣ်ဒီး လါဖုၤတြူၤအါရံၤ ၁သီ, ၂၀၂၁နံၣ် သုးမိၤစိရိၤတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိ တၢ်ကမိၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဝဲၤအံၤရဲၣ်လီၤအသးချ့သဒီးအပူၤ ပဒိၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢဝဲကျိၤကိးကဟံးဒီး စးထီၣ်ဟူးဂဲၤပၣ်ယုၤပၣ်ဂီၢ် လၢ CDM တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤအံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဟူထီၣ်သါလီၤသက့ၤဆးဒီး ဒီးတၢ်ဟံးဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သး လၢထံကီၢ်ဒီဘၣ်အပူၤန့ၣ် လီၤ. ပုၤတနီၤစးထီၣ်သ့တၢ်ဟူးဂဲၤထီၣ်ဒါသုးမိၤစိရိၤလၢကျဲၤကလုာ်ကလုာ် ယုာ်ဒီးတၢ်ပတုာ်တၢ်ဆါတၢ်ပုၤ ဒီးတၢ်တီၢ်သိၣ်သပၤတၢ် ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် လီၤ.

⁵ “[KNU တၢ်မဟာ ၁န့ၣ်စံးတၢ်တိုကျာ်း တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေ](#)”, Karen Information Center, လါမးရှး ၂၀၂၁နံၣ်.
⁶ “[MYANMAR PROTESTS LIVE: Hundreds of thousands continue to defy ban on gatherings, threats of ‘action’](#)”, Frontier Myanmar, လါဖုၤတြူၤအါရံၤ ၂၀၂၁နံၣ်.
⁷ Panu Wongcha-um, “[Myanmar coup threatens ceasefire, ethnic rebel leader says](#)”, Reuters, လါဖုၤတြူၤအါရံၤ ၂၀၂၁နံၣ်.

တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤထံၣ်ကီၢ်ဒီၣ်ဘၣ်ကီၢ်ကးကရၢ (SAC)^၈ သးမိၤစီၣ်ရဲၣ်ပဒိၣ်လၢအဟံးန့ၣ်ဆူၣ် ထံၣ်ကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤပဒိၣ်တဖၣ်အံၤ အပူၤပၤလီၤဆူၣ်နီၤပူၤတီၢ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲတၢ်မ့ၢ်ဝဲ သးခိၣ်ကျဲၤဒိၣ်စိမ့ၤအီၤလဲၤန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢအခိၣ်ထံးလံၤလံၤန့ၣ် မ့ၤအီၤလဲၤ အၢၣ်လီၤအသးလၢ ကပၤယၢ်ထံၣ်လီၤကီၢ်ပူၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခိၣ် ဒီးဟံးဖျါထီၣ်ဝဲလၢ NCA အံၤအိၣ်မူကဲဘျုးဒဲးဝဲ တုၤမ့ၢ်မဆါတနံၤ ညါအံၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ကီၢ်ပယီၤသးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤနီၢ်နီၢ်တခီ တမ့ၢ်ဒဲးမ့ၤအီၤလဲၤစံးဝဲအသိးဘၣ် မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တၢ်ထီၣ်ဒုး သဝီဒီး ကမျၢၢ်တဖၣ်အါထီၣ်ဝဲဒၣ်ကွၢ်ကွၢ်အယိန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်ဒုးသ့ၣ်တဖၣ်အါထီၣ်လၢ တၢ်လီၤအါတီၤလၢကီၢ်ပယီၤဒီၣ်ဘၣ် ပူၤအယိ ဖဲလၢမးရှး ၃၁သီန့ၣ် သးမိၤစီၣ်ရဲၣ်ပဒိၣ်ရၢလီၤတခီတၢ်ဝဲလံာ်လၢ ကစးထီၣ်မၤဝဲတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးတလၢ ဒီးကစးထီၣ်ဝဲ ဖဲ လၢအ့ၣ်ဖြၢ ၁၁သီ, ၂၀၂၁နံၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ SAC သးမိၤစီၣ်ရဲၣ် ဟ့ၣ်ပလီၤစ့ၢ်ကိးဝဲလၢ *“တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတမံၤလၢလၢ လၢအမၤတၢ်တၢ်ပဒိၣ်ဒီး အတၢ်တီၢ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲတၢ်ဘၣ်တၢ်တခီ”* အဝဲသ့ၣ်ကက့ၤခိၣ်ဆၢကဒါတပယုၣ်ယိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ရၢလီၤ တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးအံၤ ဟံးဖျါထီၣ်ဝဲ ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဆိၣ်သ့ၣ်ထီၣ် သးဖိၣ်စုကဝဲၤအဂၤလၢ *“ကဟံးယၢ်ပၤယၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခိၣ်အခါ”*^၉ အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤအသးမ့ၢ်သံၣ်ဘိ လၢအထီၣ်ဒုးမၤပယုၣ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်သးတၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢလံာ်တၢ်ဟံးဖျါဖျၢကိၢ်တဘျုးအံၤအပူၤတဖၣ် မ့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးစးထီၣ်လၢ SAC သး မိၤစီၣ်ရဲၣ် ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံၣ်ကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤအမ့ၢ်နံၤတနံၤဝဲၤအလီၢ်ခဲ ဒီးတၢ်ဒုးတနီၤကဲထီၣ်အသးစးထီၣ်ဖဲ SAC သးမိၤစီၣ်ရဲၣ်ပဒိၣ် ရၢလီၤတခီတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးအလံာ်ဖဲ လၢမးရှး ၃၁သီဝဲၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ. SAC သးမိၤစီၣ်ရဲၣ်ပဒိၣ်တဖၣ်အံၤ ကိးယီၤသးဖိၣ်စု ကဝဲၤအဂၤလၢ ကမၤတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးဝဲအံၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ကိးတခီတၢ်တၢ် မ့ၢ်လၢသးဖိၣ်စုကဝဲၤအတၢ်ဟူး တၢ်ဂဲၤပၣ်ယုၣ်ပၣ်ဂီၢ် လၢတၢ်ကယဲၣ်လီၤဘျါလီၤထံၣ်ရူၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်သဘံၣ်သဘၣ်လၢအတက့ၢ်လဲၢ် ဒီးပတုၣ်ကွၢ်တၢ်ဒုးလၢအဆိအချ့အဂီၢ်တအိၣ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးလၢဝဲၤဒီးတၢ်လီၤလၢအဘူးဒီးဝဲၤပူၤတဖၣ် ကဲထီၣ်အသးခီဖျါတၢ်ဟံးဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးထီၣ်ဒါသးမိၤစီၣ်ရဲၣ် တၢ် ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံၣ်ကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤအယိန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢဟီၣ်ကဝီၤအဂၤတဖၣ်တခီ အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် ဖျါလၢအမ့ၢ် တၢ်ဖျၢဆၢလၢအကဲထီၣ်တၢ်အသး ခီဖျါစုကဝဲၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအမၤပယုၣ် NCA ဂ့ၢ်ဝီၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်တၢ်သဘံၣ်သ ဘၣ်ခဲအံၤတဖၣ်တခီ ဘျုးစဲလီၢ်အသးဒီးသးမိၤစီၣ်ရဲၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံၣ်ကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢ ၂၀၁၅ တၢ်မၤ NCA ဝဲၤအလီၢ်ခဲတုၤဖဲသးမိၤစီၣ်ရဲၣ်တဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံၣ်ကီၢ်တၢ်စိ တၢ်ကမိၤဒဲးဘၣ်န့ၣ်, KHRG ရၢလီၤ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်အဂ့ၢ်လၢဒုသထူၣ်ကီၢ်ရဲၣ်အပူၤ အိၣ်ခံၣ်ဘျီန့ၣ်လီၤ. တဘျီအကျိၤန့ၣ် ကဲထီၣ်အသးဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လၢ BGF သးဒီး**ဒံၣ်**

^၈ တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤထံၣ်ကီၢ်ဒီၣ်ဘၣ်ကီၢ်ကးကရၢ (SAC) မ့ၢ်ဝဲပဒိၣ်ကရၢတဖၣ် လၢဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ လၢဖျါတြုၤအါရဲၣ် ၁၁သီ သးမိၤစီၣ်ရဲၣ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ် ကွၢ် ထံၣ်ကီၢ်ပဒိၣ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဝဲၤအလီၢ်ခဲဒီးဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢ သးခိၣ်ကျဲၤဒိၣ်စိမ့ၤအီၤလဲၤ ဖဲလၢဖျါတြုၤအါရဲၣ် ၂၁သီ, ၂၀၂၁နံၣ်န့ၣ်လီၤ. သးပဒိၣ် ကရၢတဖၣ်အံၤ အသးခၢၣ်စးပၣ်ယုၣ် (၈)ဂၤဒီး ကမျၢၢ်ခၢၣ်စးပၣ်ယုၣ် (၈)ဂၤန့ၣ်လီၤ. ပူၤပၤလီၤဆူၣ်နီၤ ဟံးမ့ၢ်ဒါလီၤလၢ ဒ်အမ့ၢ်ပူၤလၢအလီၢ်လးစိကမိၤဒိၣ် ကတၢ်ဒီးတီၢ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲစ့ၢ်ကိးဝဲသးမ့ၢ်ဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံၣ်ကီၢ်ပဒိၣ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဝဲၤအလီၢ်ခဲ မ့ၤအီၤလဲၤ စးထီၣ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ဒ်အမ့ၢ် SAC ပူၤပၤလီၤ ဆူၣ်နီၤတဂၤအသးန့ၣ်လီၤ.

^၉ [“Myanmar junta offers ceasefire to some, as UN envoy warns of 'bloodbath'”, CNN](#), လၢအ့ၣ်ဖြၢ ၂၀၂၁နံၣ်.

မိၣ်ခြံၣ်ထုၣ် ကညီၣ်တၢ်ဘၣ်ဘျးဘၣ်ဖိၣ်သုးမုၢ်ဒိၣ် (DKBA) ထုးဖးကရူၢ်¹⁰ ဖဲလၢယုၤ ၂၀၁၉ နံၣ်ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရဲၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးအဂၤတဘျီန့ၣ် ကဲထီၣ်အသးလၢ BGF ဒီးကညီၣ်ဒီကလုာ်ဂၤလၢသးကရူၢ် (KNDO) ဖဲလၢယုၤအါရဲၣ် ၂၀၂၁ နံၣ်, ဘံလုၤကီၢ်ဆၣ်ဒီး တၢ်ဒုးတဘျီအံၤဝံၤအလီၢ်ခဲ BGF ဆုၢ်အါထီၣ်အသးဖိ (၁၀၀)ဂၤ ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအလီၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.¹¹ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးခံဘျီလၢအံၤန့ၣ် သဝီဖိတဖၣ် ဘၣ်ယုၤမုၢ်ပးဖျိးအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သး စ့ၤကိာ်ဘျီဘၣ်ဆၣ် ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရဲၣ်တဖၣ်အိၣ်ဆီလီၤအသးကျဲၤမုၢ်ဆုၢ်လၢ KNU တၢ်ပၤဟီၣ်ကဝီၤပူၤဒီးဟီၣ်ကဝီၤလၢအဘူးဒီး KNU တၢ်ပၤဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိလၢကီၢ်ရဲၣ်ဟီၣ်ကဝီၤပူၤတၢ်လီၢ်အါတီၤ ဒီဖျိဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဒီး ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရဲၣ်တဖၣ်တပယုၤဃီအဃီအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢတၢ်ဒုးကက့ၤကဲထီၣ်ကဒါသး ဖဲ KNU ဟူးဂဲၤဆူၣ်လီၤဆီအလီၢ်လၢအဘူးဒီးမုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရဲၣ်ဟီၣ်ကဝီၤတကပၤန့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢ ၂၀၁၂ နံၣ် တၢ်မၤတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးပတြီၤဝံၤအလီၢ်ခဲ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သး ဖဲဘံလုၤကီၢ်ဆၣ် အဆိကတၢ်တဘျီန့ၣ်အဃီလီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် ဟံၣ်ဖိၣ်ထီၣ်အသးဒီးဟံၣ် ဖျါထီၣ်အတၢ်ဘၣ်သး ဖဲလၢယုၤအါရဲၣ်ဘူးကလၢ ၂၀၂၁ နံၣ်ခံဘျီန့ၣ်လီၤ. ပုၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးဖဲယီၤကျဲၤဟီၣ်ကဝီၤပူၤ ကအိၣ်အါန့ၣ်ဒီး (၂,၀၀၀) ဂၤဒီးအဝဲသ့ၣ်ကိးသတြီၤထီၣ်ဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ်ကထူးလီၤကွံာ်အသးကလၢတဖၣ် လၢကမုၢ်ဟီၣ်ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကိးသတြီၤထီၣ်ဝဲ ဒ်လၢလၢအသိးန့ၣ်လီၤ.

- ၁. မၤလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်ထံကီၢ်ဒီဘၣ်တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးလံာ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလံာ်ဃံးဃာ် (NCA)
- ၂. သုးဖိၣ်စုကဝဲၤတဖၣ် ကဘၣ်လူၤဟိာ်မၤထွဲ NCA တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤတဖၣ်
- ၃. သုးဖိၣ်စုကဝဲၤတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်ပတသးလီ
- ၄. ကီၢ်ပယီၤသုးကဘၣ်ထုးလီၤကွံာ်အသးကလၢလၢသဝီပူၤတဘျီဃီ
- ၅. ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ကဘၣ်ဘျီတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ် လၢအကဲထီၣ်သးလၢပျီပူၤတဖၣ်
- ၆. တၢ်ကဘၣ်ဘျီထံၣ်ကီၢ်သဲးတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်လၢထံၣ်ကီၢ်သဲးအကျဲ

စးထီၣ်ဖဲတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်သးဝံၤအလီၢ်ခဲ တုၤလၢလၢမးရှးထီၣ်သီအဆၢကတီၢ်န့ၣ် တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်ဃး တၢ်ဒုးကဲထီၣ်အဂ့ၢ်ဆူ KHRG အအိၣ် တအိၣ်နီတဘျီဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးအသီတဖၣ်

စးထီၣ်ဖဲလၢမးရှး ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ်, တၢ်ဒုးသ့ၣ်တဖၣ် စးထီၣ်အသးလၢတၢ်လီၢ်တဘျးတီၤ ဖဲဒူသထုၣ်ကီၢ်ရဲၣ်အပူၤအံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးတနီၤက့ၤကဲထီၣ်ကဒါအသးဖဲတၢ်လီၢ်လၢအဘူးဒီး ယီၤကျဲၤဟီၣ်ကဝီၤ, ဘံလုၤကီၢ်ဆၣ်ဟီၣ်ကဝီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လီၢ်တတီၤဃီဖဲ ဖဲလၢယုၤအါရဲၣ်သဝီဖိတဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဘၣ်သးလီၢ်ဒီး တၢ်ဒုးကဲထီၣ်တုၤအသးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးလၢအစးထီၣ်သးဖဲလၢမးရှးတဖၣ် ကဲထီၣ်အသးတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤဃီ ဖဲဖၣ်အၣ်, ဘံလုၤဒီးသထုၣ်ကီၢ်

¹⁰ KHRG, “[Southeast Myanmar Field Report: Growing concerns about militarisation, land tenure security, development projects and human rights abuses, January to June 2019](#)”, September 2019; and KHRG, “[Thaton Interviews: Skirmishes between the Tatmadaw/BGF and the DKBA Splinter Group resulting in displacement in Kveh Htoh \(Kyaikto\) Township, June 2019](#)”, လၢဒိၣ်စ့ဘၣ် ၂၀၁၉ နံၣ်.

¹¹ KHRG “[“Where should I flee next?": Fighting and displacement in Doo Tha Htoo, Kler Lwee Htoo and Mu Traw districts, December 2020 to January 2021](#)”, လၢအံၤဖျၢၣ် ၂၀၂၁ နံၣ်.

ဆၢတဖၣ်အပူၤဘၣ်ဆၢ တၢ်ကဲထီၣ်သးတဖၣ် အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် ကဲထီၣ်အသးဖဲဖၣ်အၣ်ကီၢ်ဆၢအပူၤန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤ သးတဖၣ်အံၤ ဟူးဂဲၤဖဲဖၣ်အၣ်ကီၢ်ဆၢအပူၤအါန့ၣ်ဒီးကီၢ်ဆၢအဂၤ မ့ၢ်လၢတၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါ လၢတၢ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤကျဲၤ လၢ ဝဲၣ်ပူၤဒီးဆူမ့ၢ်န့ၣ်တဒိတ် ဖဲဖၣ်အၣ်ဒီးဖၣ်ပူၣ်ဝဲၣ်အဘၢၣ်စၢၤအိၣ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိၣ် ကီၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဟူး ဂဲၤဖဲဖၣ်ဟီၣ်ကဝီၤအံၤအါန့ၣ်ဒီးတၢ်လီၤအဂၤ ဒီးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤန့ၣ်လဲၤတလၢကွံာ် တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ဟီၣ်ကဝီၤလီၤအိၣ်အါဘျီန့ၣ်လီၤ. လီၤကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် မ့ၢ်တဟ့ၣ်ကီၢ်ပယီၤသးတဖၣ် တၢ်ပျဲလၢကဟဲအိၣ်ဆီလီၤအသးဒီးဟူးဂဲၤလၢအဝဲသ့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤပူၤဘၣ် ဆၢ ကီၢ်ပယီၤသးတဖၣ်အံၤ ဆၢအါထီၣ်ဒၣ် အသးဖိလၢ KNU တၢ်ပဟီၣ်ကဝီၤပူၤကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး အဝဲ သ့ၣ်လဲၤ တလၢကွံာ် KNU တၢ်ပဟီၣ်ကဝီၤ ဒီးတဒုးသ့ၣ်ညါဆီလီၤကဝီၤ KNLA သးတဖၣ်ဘၣ်အယိၣ် တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအမၤကမၢ် NCA တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျီခိၣ်သ့ၣ်လၢ တၢ်ကဘၣ်လူၤပိာ်ထွဲအီၤ အဒု (၁၀) တထံၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ဆၢ

တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးလၢ ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ဆၢတဘျီဘျီညါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးတဖၣ် အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် ကဲထီၣ်သးဖဲကျဲမ့ၢ်ဖး ဒိၣ်ခံၣ်အဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤ မ့ၢ်လၢဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်န့ၣ် အရ့ဒိၣ်လၢသးမိၤစီရိၤတဖၣ်အဂီၢ်ယိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢကျဲမ့ၢ်ခံၣ်အံၤ အယိၣ် ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သးမိၤစီရိၤတဖၣ် ဟူးဂဲၤလၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤသးဒီးလဲၤခီယီၤဆူ တၢ်လီၤအဂၤစ့ၢ်ကီးသ့အယိၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢမးရှး ဇၣ်သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်

ဖဲလၢမးရှး ဇၣ်သီ, ၂၀၂၁နံၣ်န့ၣ် တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဝဲလၢ သုက့ (၁) KNLA သး, သးဒု (၁) ဒီး ကီၢ်ပယီၤသး ဒိၣ်ချုသးရၣ် ခမရ (၂၀၄) အဘၢၣ်စၢၤဖဲကဆီလီၤကတံာ် သးက့ (၁) KNLA သးဒု (၁) သးကလၢၤတၢ်လီၤ လၢအဘူးဒီးချၢၣ်ယဲးသဝီ, ဘျီပြား ကရူၢ်, ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ဆၢ, ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးအံၤ စးထီၣ်အသးကဘၣ်ဖဲ ဂီၤခီ (၁၁:၁၃) န့ၣ်ရံၣ်ဒီးဝံၤဝဲဖဲ ဟါခီ (၁:၀၀) န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢ ရ---သဝီ, ကွီၤတလူၢ်ကရူၢ်, ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ဆၢ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ, တၢ်ဒုးတဘျီ ညါအံၤန့ၣ် KNLA သးဖိဘၣ်ဒိၣ်ခံၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢကညီၣ်တၢ်ကစီၣ်သန့ (KIC) တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အပူၤ KNU ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ကီၢ်ပ ယီၤသးသံယဲၢ်ဂၤန့ၣ်လီၤ.¹²

တချုးလၢတၢ်ဒုးအံၤကဲထီၣ်အသးဒီးဘၣ်န့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသးတဖၣ် န့ၣ်လီၤလၢချၢၣ်ယဲးသဝီအပူၤ ဘၣ်ဆၢ တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဆီ လီၤကဝီၤ KNLA သးတအိၣ်နီတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်မၤကမၢ် NCA တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျီခိၣ်သ့ၣ်လၢတၢ်က ဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲအီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟးထီၣ်လၢသဝီချၢၣ်အခါ KNLA သးတဖၣ်ခးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. သ ဝီဖိအသီတဂၤစံးဘၣ် KHRG လၢ, "တၢ်တဂီၤန့ၣ်, ပယီၤသးတဖၣ်ဟဲန့ၣ်လီၤလၢသဝီပူၤ. သဝီဖိတဖၣ်တဲအဝဲသ့ၣ်လၢတဘၣ် ဟဲန့ၣ်လီၤလၢသဝီပူၤတဂ့ၤ. တၢ်အံၤတဂ့ၤလၢသဝီဖိဂီၢ်ဘၣ်. ဝံၤတစီၢ်ဖိ အဝဲသ့ၣ်ဟးထီၣ်လၢသဝီချၢၣ်တဘျီယီ တၢ်ဒုးကဲထီၣ် လီၤ. KNLA သးကလၢၤအံၤအိၣ်ဘူးဒီးပသဝီလီၤ."

¹² "ညောင်ကုန်းရွာသစ်ပစ်ခတ်မှုအတွင်း စစ်တပ်ဘက် ချဉ်းသေဆုံးဟု KNU ပြော", Karen Information Center, လၢမးရှး ၂၀၂၁နံၣ်.

လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ ကီၢ်ပယီၤသး သးပၤဆၢတၢ်ဝဲၤလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်¹³ (စကခ-၂) အဖီလၢ် ခိၣ်ချ့သးရၢၣ် (၄၀၉), သးဒု (၃) အသးဖိအါ န့ၣ်ဒီး (၃၀) ဂၤ လၢအဘၣ်တၢ်တၢ်တီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤလၢ သးခိၣ်စိသံၤဟၣ်စီၤတဖုအံၤ ဟ်ဖျိၣ်ထီၣ်သးဒီး BGF သးရၢၣ် (၁၀၁၄) သးတဖုဒီး လဲၤထီၣ်ဒုးဝဲ သးက့ (၁) KNLA သး သးရၢၣ် (၁) ဖဲကဆီလီၤကတံၢ်တၢ်လီၢ် ဖဲဂီၤခီ (၁၀:၃၀) န့ၣ်ရံၣ်အဆၢက တီၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢအအိၣ်ဘူးဒီး ရ-သဝီ လၢအမ့ၢ်စီၤက-တၢ်အံၤ စံးဘၣ် KHRG ဒ်အံၤ, “ယၢ်ဟူလၢ KNLA သး တဖုလဲၤခးအဝဲသ့ၣ်အယီၤ အဝဲသ့ၣ်သးတမံ KNLA သးဘၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်လဲၤ ထီၣ်ဒုးဝဲ KNLA သးကလၢၤအံၤန့ၣ်လီၤ.” အ ဝဲဟ်ဖျိထီၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤသးဒီး BGF သးတဖုအနီၣ်ဂံၢ်အါန့ၣ်ဒီး KNLA သးတဖုန့ၣ်လီၤ. အယီၤ KNLA သးတ ဖုဘၣ်ဟ်တ့ၢ်ကွံၣ်အသးကလၢၤအံၤန့ၣ်လီၤ.¹⁴ လီၢ်ကဝီၤပုၤန့ၣ်စိန့ၣ်ကမီၤတဖု တဲဘၣ်သးတၢ်ဒုးတဘျီအံၤလၢအမ့ၢ် “တၢ် သ့ၣ်ဒိၣ်သးဖျိး”တၢ်ဒုးန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသးတဖု ဒွဲၣ်အူကွံၣ် KNLA သး သိလ့ၣ်တခိၣ်ဒီး သိလ့ၣ်ယီၤလွံၢ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. အခဲအံၤ သးမီၤစိရီၤတဖု ဟဲအိၣ်ဆီလီၤက့ၤအသးလၢ KNLA သးကလၢၤအလီၢ်ဒီး KNLA သးဖိတခီ ဘၣ်သးကစီၤကွံၣ်အသးဆူ တၢ်လီၢ်အဂၤန့ၣ်လီၤ. စီၤက-စံးစ့ၢ်ကီးဝဲလၢ KNLA တကူၣ်အမၤကၣ်ကဒါ အဝဲသ့ၣ်ဘၣ် မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ယိၣ်တၢ်လၢ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. စီၤက-တဲဖျိထီၣ်ဝဲ ဒ်အံၤ “အဝဲသ့ၣ် က့ၤထီၣ်ဒုးကဒါပယီၤတသ့ဒီးဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ဒုးန့ၣ် ကဘၣ်ဒိၣ်ဖိသဝီဖိအယီၤ အဝဲသ့ၣ် ဒိကန့ၣ်ကမ့ၢ်”န့ၣ်လီၤ.

ခီဖျိလၢတၢ်ဒုးကဲထီၣ်အယီၤ ချၢၣ်ဃဲးသဝီဖိတဖု ဘၣ်သ့ၣ်ဆူသဝီအဂၤလၢအဝဲသ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. (သဝီဖိလၢ အဘၣ်သ့ၣ်အိၣ်ကမ့ၢ်အိၣ်ပုၤဂၤလဲၣ်န့ၣ် KHRG မၤနီၣ်မၤယါတန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.) ဖဲလၢမးရှး ၁၉၁၅, ၂၀၂၁နံၣ်န့ၣ် KHRG ပျီပူၤ ပုၤမၤတၢ်ဖိဟ်ဖျိထီၣ်ဝဲလၢ သဝီဖိတနီၤက့ၤကဒါဆူအဒူသဝီပူၤလဲၤ ဘၣ်ဆၣ် သဝီဖိတနီၤက့ၤတဘျီဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤမ့ၢ် လၢကီၢ်ပယီၤသးတဖု ဟဲထီၣ်လၢလီၢ်ကဝီၤပုၤအါထီၣ်အယီၤ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဖု လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤတညီၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အခဲအံၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဟးထီၣ်က့ၤလီၤသ့ထဲလၢ ဂီၤခီ (၆) န့ၣ်ရံၣ် တုၤဟါလီၤခီ (၈) န့ၣ်ရံၣ်အဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. စီၤက-ဟ် ဖျိထီၣ်ဝဲလၢ, “ပပျီတၢ်. အယီၤပတဟးလၢစ့ၢ်ကီးဘၣ်.” သဝီဖိအဂၤတဂၤ ဟ်ဖျိ အါထီၣ်ဝဲလၢ, “အခဲအံၤန့ၣ် ပမ့ၢ်ဟးန့ၣ် ဘၣ် ဟးဒီးပုၤဂၤ. ပကလဲၤပုၤဆါတၢ်အဂီၢ် တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဘၣ်ပုၤလဲ” န့ၣ်လီၤ. ခီဖျိလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်အယီၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ် ခိသးသမူတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လၢလီၢ်ကဝီၤပုၤတဝါဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်သးဒီးတကီၢ်ခါကီၢ်ပယီၤသးမီၤစိရီၤတဖုဟူးဂဲၤဝဲလၢဟီၣ်ကဝီၤပုၤအံၤအဖီခိၣ်န့ၣ် စီၤက-ဟ် ဖျိထီၣ်အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟ် သးဒ်အံၤ, “တၢ်လီၢ်အံၤ မ့ၢ်ကညီၣ်တၢ်လီၢ်အယီၤ အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်တဟဲထီၣ်အိၣ်လၢ ကညီၣ်တၢ်ဟ်ဟီၣ်ကဝီၤပုၤ ဘၣ်ဒု...ဂ့ၢ်. ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်တထူးလီၤကွံၣ်အသးဘၣ်အမဲၢ်ညါ လဲၤထီၣ်လၢညါလၢညါဒီး ဆုၤအါထီၣ်အသးဒါခီ” န့ၣ်လီၤ.

သဝီဖိအဂၤတဂၤဟ်ဖျိထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဒုးလၢကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သးမီၤစိရီၤဒီး KNLA သးအိၣ်ဒီးအမ့ၢ်န့ၣ် BGF အိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤလၢကအိၣ်ဆီလီၤဒီးအသး ဖဲဟီၣ်ကဝီၤအံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. BGF တဖု မ့ၢ်တဲဟ်သဝီဖိတဖုလၢ အဝဲသ့ၣ်တဟံးန့ၣ် ဆူၣ် သဝီဖိအဟီၣ်ခိၣ်ဘၣ်သန့ၣ်က့ အခဲအံၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဟံးန့ၣ်ကွံၣ်သဝီဖိဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်အိၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

¹³ ကီၢ်ပယီၤသးဝဲၤလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အံၤ ဟ်ဖျိထီၣ်သးသးရၢၣ် (၁၀)ရၢၣ် လၢကထီၣ်ဒုးတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် သးဝဲၤလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အဖီလၢ်အိၣ်ဝဲ သးစုသ့ဟူးဂဲၤကရၢၢ် (စပဟ) ၃၄ ဒီး (စပဟ) သၢဖုလၢ်အိၣ်ဒီးသးရၢၣ် ၃၄စုၣ်စုၣ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

¹⁴ “ညောင်ကုန်းရွာသစ်ပစ်ခတ်မှုအတွင်း စစ်တပ်ဘက် ဂျဦးသေဆုံးဟု KNU ပြော”, Karen Information Center, လၢမးရှး ၂၀၂၁နံၣ်.

တၢ်ဒုးလၢအကဲထီၣ်အသးဖဲချၢၣ်ဃးသဝီ ဖဲတယၢ်တမိၢ်ဒီးဘၣ်တခါအံၤန့ၣ် BGF သုးတဖၣ်စံးဝဲလၢ KNLA သုးတဖၣ် လဲၤ ထီၣ်ခးဆိ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးတဖၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ဖဲလၢမးရှး ၁၀ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရၢၣ်န့ၣ်ရွဲၢ် ပဒိၣ်စီၤစိ မ့ၣ်တဲဘၣ် KIC လၢ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးဖဲချၢၣ်ဃးတၢ်လီၢ်အံၤန့ၣ် မ့ၢ်လၢကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးတဖၣ်ခးဆိ KNLA သုးအယိန့ၣ် လီၤ. မ့ၢ်လၢ KHRG တၢ်မၤနီၣ်မၤဃါတခီ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ တချုးလၢတၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးဘၣ်န့ၣ် KNLA သုးတဖၣ် ခးကီၢ်ပ ယီၤသုးဖိလၢ အလဲၤတလၢတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်လီၢ်လၢသဝီပူၤတဖၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် KHRG တဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလီၤ တၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.¹⁵ အါန့ၣ်အန့ၣ် တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအမၤပယွဲ NCA တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ် အဒု-၁၀ (ခ) အံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲဂီၤခီ ၁၁:၁၅န့ၣ်ရံၣ် တၢ်ဒုးအံၤန့ၣ် သုးလၢအခးဆိတၢ်ဖဲလဲၣ်တဖုလဲၣ်န့ၣ် KHRG တသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်ဘၣ်န့ၣ် လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်န့ၣ် တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်မၤကမၢ် NCA တၢ်သိၣ်တၢ်သီ တၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ် အဒု-၅ (က) လၢအကြီၤဃာ်ဝဲ ကရၢလၢအဆဲးလီၤစုမ့ၢ်ကျၢၢ်တဖၣ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်စုကဝဲၤတၢ်ထီၣ်ဒုးဖဲ တၢ်မၤတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးဟီၣ်ကဝီၤပူၤတန့ၢ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

KHRG ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိဖဲဒုသထူၣ်တဂၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ဖဲလၢမးရှး ၉သီ, ၂၀၂၁နံၣ်န့ၣ် တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢ သုးက့ (၁) KNLA သုးဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးမိၤစိရိၤ ခိၣ်ချ့သုးရၢၣ် (၂၀၄) ဖဲမ့ၢ်ကလုကလံၤထံးတၢ်လီၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဒုးတဘျီအံၤအ ဂ့ၢ်လီၤတၢ်တခီ KHRG တဒီးန့ၣ်ဘၣ်အီၤနီၣ်တမံၤလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢမးရှး ၁၉သီ, ၂၀၂၁နံၣ်

ဖဲလၢမးရှး ၁၉သီ, ၂၀၂၁နံၣ် ဂီၤခီ (၁၁) နံၣ်ရံၣ်န့ၣ် တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢ KNLA သုးရၢၣ် (၁) ဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးမိၤစိရိၤ ခိၣ်ချ့သုး ရၢၣ် (၄၀၉) ဖဲဂ့ၢ်ဘံထွဲၣ်တၢ်လီၢ် လၢအအိၣ်ဖဲမဲးလဲးခိးနီၣ်မကွဲၢ်တၢ်လီၢ်အဘၢၣ်စၢၤ, ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ဆၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးကဲ ထီၣ်သးတဘျီအံၤန့ၣ် ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အသုးသိလ့ၣ်မံၤထံကလံၤဟးဂီၤတခိၣ် ဘၣ်ဆၣ် အပုၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးမ့ၢ်တမ့ၢ်သံတအိၣ် နီၣ်တဂၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးကဲထီၣ်မ့ၢ်လၢကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ် ဆုၤထီၣ်အသုးတၢ်အိၣ်ဆူ KNU တၢ်ပၤဟီၣ်ကဝီၤပူၤ ဒီးတဒုးသ့ၣ် ညါဆိ KNLA သုးဘၣ်အယိ တၢ်အံၤမ့ၢ်အမၤကမၢ်ဝဲ NCA တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢအ့ၢ်ဖျၢ ၃သီ, ၂၀၂၁နံၣ်

ဖဲလၢအ့ၢ်ဖျၢ ၃သီ, ၂၀၂၁ နံၣ် ဖဲဟါခီ (၁၁) နံၣ်ရံၣ်န့ၣ် တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးအါထီၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤ ခိၣ်ချ့သုးရၢၣ် (၄၀၉) လၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ်သးဒီး BGF သုးရၢၣ် (၁၀၁၄) ဒီးသုးက့ (၁) KNLA သုး သုးရၢၣ် (၁) ဘၢၣ်စၢၤ ဖဲကဆိလီၤကတံၢ်သုးက လၢခိၣ်ထံး, ချၢၣ်ဃးသဝီ, ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ဆၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးတဘျီအံၤန့ၣ် BGF သုးရၢၣ် (၁၀၁၄) လၢအဘၣ်တၢ်တီခိၣ် ရိၣ်မဲအီၤလၢ သုးခိၣ်ယီၤတ့ၤဝဲအီၤတဖုအံၤ အသုးဖိသံခံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဒုးကဲထီၣ်အဆၢကတီၢ် ကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ် ခးလီၤ တပျီတပျီနီၣ်ကျိၤဖးဒိၣ် ဆူဟီၣ်ကဝီၤလၢအအိၣ်ဖဲအသုးကလၢကပိၢ်ကပၤဝးဝးတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ဃီ ကီၢ်ပ ယီၤသုးမိၤစိရိၤ သုးပၤဆုၤဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ် (စကခ-၈) လၢအအိၣ်ဆိလီၤအသး ဖဲသထူၣ်ကီၢ်ဆၣ် ပနွဲၢ်ကျိၤသုးကလၢတဖၣ် ခး နါစိကျိၤဖးဒိၣ်ဆူကဆိလီၤကတံၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးအလီၢ်တကပၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ချၢၣ်ဃးသဝီဖိ ဟံၣ်ဒုၣ် (၁၀) ဒုၣ် ဘၣ်ဃုၢ်ထီၣ်ကွဲၢ်လၢအဒုသဝီပူၤဒီးလဲၤဃုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်က့ၤလၢသဝီအဂၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်ဆၣ်

¹⁵ “[ညောင်ကုန်းရွာသစ်ပစ်ခတ်မှုအတွင်း စစ်တပ်ဘက် ဂျဉ်းသေဆုံးဟု KNU ပြော](#)”, Karen Information Center, လၢမးရှး ၂၀၂၁နံၣ်.

သဝီဖိတနီၤ က့ၤကဒါဆူအဒူသဝီလၢတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃး တၢ်ဒုးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဟဲကဲထီၣ် သးအခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိၣ်လဲၣ်န့ၣ် KHRG မၤနီၢ်မၤယါအီၤတန့ၢ်လီၤတၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

လါအ့ၣ်ဖြၢၣ် ၇သီ, ၂၀၂၁နံၣ်

ဖဲလါအ့ၣ်ဖြၢၣ် ၇သီ, ၂၀၂၁နံၣ် ဖဲဂီၤခီ (၆:၃၀) န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် တၢ်ဒုးကဲထီၣ်စ့ၢ်ကီးလၢ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးမိၤစိရီၤ ခိၣ်ချ့ သုးရၣ် (၂၀၈) အဖိလၢ ခိၣ်ချ့သုးဒုး¹⁶ (ခြေမြန်တပ်မ-၂၂) ဒီး KNLA သုးဖဲမဲးလဲးခံသဝီ, တကီၤဘိကရူၢ်, ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ဆၣ်အ ပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးတဘျီအံၤန့ၣ် ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုး ခိၣ်ချ့သုးရၣ် (၂၀၈) အသုးဆ့ၣ်ခိၣ် သံကွံာ်တဂၤ ဘၣ်ဆၣ် KHRG တဒီးန့ၢ် ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အဂၤဘၣ်ဃးတၢ်ကဲထီၣ်သးတဘျီအံၤနီၣ်တမံၤဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကွဲးထီၣ်ကီၢ်ဆၣ်

လါမးရှး ၉သီ, ၂၀၂၁နံၣ်

KHRG ပျီပူၤမၤတၢ်ဖိတဂၤဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ဖဲလါမးရှး ၉သီ, ၂၀၂၁နံၣ်န့ၣ် တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢ သုးက့ (၁) KNLA သုး ဒီးကီၢ်ပ ယီၤပဒိၣ်သုးမိၤစိရီၤအဘၢၣ်စၢၤ ဖဲဒူသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤတဘျီဘျီညါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးကဲထီၣ် ဖဲလါမးရှး ၉သီ, ၂၀၂၁နံၣ်သ့ၣ် တဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်အသးဖဲဖၣ်အၣ်ကီၢ်ဆၣ်ခံဘျီ ဒီးတၢ်ဒုးကဲထီၣ်စ့ၢ်ကီးလၢ သုးက့ (၁) KNLA သုးဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အသုး မိၤစိရီၤ ခိၣ်ချ့သုးဒုး (ခြေမြန်တပ်မ-၄၄) ဖဲကွဲးထီၣ်ခ့ၤမိစၢၤကဲတၢ်လီၤ, ကွဲးထီၣ်ကီၢ်ဆၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRG တဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ် အဂၤဘၣ်ဃးတၢ်ကဲထီၣ်သးတဘျီအံၤနီၣ်တမံၤဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

လါမးရှး ၂၅သီ, ၂၀၂၁နံၣ်

ခီဖျိလၢကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ် မၤပယွဲကမုၢ်လၢအဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သး ထီဒါသုးမိၤစိရီၤတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်ဖိတၢ်ကမိၤ တဖၣ်အယိ ဖဲလါမးရှး ၂၅သီ, ၂၀၂၁နံၣ် ဖဲဟါလီၤခီ (၈) န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ် တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢ သုးက့ (၁) KNLA သုး ဒီးကီၢ်ပယီၤသုး မိၤစိရီၤ ခိၣ်သုးရၣ် (၉၆) အဘၢၣ်စၢၤ ဖဲကွဲးထီၣ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤသုး မိၤစိရီၤ ခိၣ်သုးရၣ် (၉၆) သုးကလၢၤဝဲလီၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးအဆၢကတီၢ် KNLA သုးခးလီၤကျိဖးဒိၣ်အထံၣ်တဆံဃာ်ဃာ် ဆူကွဲးထီၣ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရီၤ ခိၣ်သုးရၣ် (၉၆) သုးကလၢၤတၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်က့ၤခိၣ်ဆၢက့ၤ KNLA သုးတဖၣ်အံၤန့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ်အံၤ ခးလီၤတပျီတပျီနါ စိၤ ကျိဖးဒိၣ်ဒီးကျိဖိတဖၣ် ဖဲတၢ်လီၢ်ဝးဝးအဝဲသ့ၣ်အသုးကလၢၤအံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးတဘျီအံၤ ကယံာ်တဘျီမးနံးဝံၤအလီၢ်ခံ မ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီးတၢ်သံတၢ်ပုၤအိၣ်တအိၣ်တခီ KHRG တဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးတဘျီ အံၤဝံၤအလီၢ်ခံ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရီၤဒီးပၤကီၢ်တဖၣ် သံကွံာ်သမံသမိးပုၤလၢအလဲၤထီၣ်က့ၤလီၤ ဖဲကွဲးထီၣ်ဝဲကျဲမ့ၢ်ခိၣ် လၢအ ဝဲသ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ကိးပတုာ်သိလ့ၣ်တဖၣ် ဒီးယုကွံာ်သမံသမိးတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢ အပိာ်ထီၣ်သ့ မ့တ မ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအကဲထီၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်သ့သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

¹⁶ ဒ်သုးဟူးဂဲၤဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အသိး ခိၣ်ချ့သုးဒုဖိလၢ ခိၣ်ချ့သုးရၣ်အိၣ် (၁၀) ရၣ် အံၤနီၢ်ဖးလီၤအသးလၢ သုးစုသ့ဟူးဂဲၤကရူၢ် (စဗဟ) ၃ဖုဒီးဟူးဂဲၤဝဲ လၢကထီၣ်ဒုးတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ခိၣ်ချ့သုးဒုးအံၤ အါဒုာ်တၢ်က့ၤဒိကန့ၣ်ဝဲ တၢ်ဒိသဒါထံကီၢ်သုးမုၢ်ဒိၣ် အကလုာ်အါန့ၢ်ဒီး လီၢ်ကဝီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်အ ကလုာ်န့ၣ်လီၤ.

KNLA သုးတဖၣ် ထီၣ်ဒုးကီၢ်ပယီၤသုးဖဲကွဲးထီၣ်ဝဲတဖၣ်အံၤန့ၣ် မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဟူးဂဲၤထီၣ်ဒါကမ့ၢ်လၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ် သးထီၣ်ဒါသုးမိၤစီၣ်ရီၤဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤတဖၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. KHRG ပျီၤပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ, "ကီၢ် ပယီၤသုးတဲဘၣ် KNLA သုးလၢတဘၣ်ထီၣ်ဒုးအဝဲသ့ၣ်လၢဝဲပူၤဘၣ် ဒီးသုးက့ (၁) ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်တဲအဝဲသ့ၣ် လၢတဘၣ်မၤ အၢ, မၤတံၢ်တံၢ် မ့တမ့ၢ် မၤသံကမ့ၢ်လၢအဟူးဂဲၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးထီၣ်ဒါ သုးမိၤစီၣ်ရီၤလၢအဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ် ကမိၤတဖၣ်အံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အသုးတဖၣ် တဒိကန့ၣ်အီၤဘၣ် ဒီးဟူးဂဲၤထီၣ်ဒါဒီးကမ့ၢ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် လီၤ. အယီၤ ကျဲအိၣ်ဒၣ်ထဲတဘိလၢ KNLA သုးတဖၣ် ဘၣ်ထီၣ်ဒုးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ." ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ် ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်န့ၣ် တၢ်ဟူးဂဲၤထီၣ်ဒါ ပုၤလၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးတဖၣ် အိၣ်ဒီးဆူၣ်ညါကွဲးကွဲးန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢမးရှး ၂၉သီ, ၂၀၂၁န့ၣ်န့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ် ခးသံ ကွံၣ် ပုၤလၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးအကျါတဂၤ ဖဲကွဲးထီၣ်ဝဲပူၤ ဒီးကမ့ၢ်တဂၤအံၤ အသးနီၣ်အိၣ်ဝဲ (၂၇) နီၣ်န့ၣ်လီၤ.¹⁷

ဘံလုကီၢ်ဆၣ်

တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢလုက့ၣ်ဒီးတးပီသဝီပူၤတဘျုးဘျီညါန့ၣ်လီၤ. လုက့ၣ်တၢ်လီၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်လီၤကျါတတီၤလၢ အဟူးဂဲၤဟံၣ်ဖျါ ထီၣ်တၢ်ဘၣ်သး ဖဲလၢယနူၤအါရံၤ ၂၀၂၁န့ၣ်အံၤဒီး ကိးသတြီထီၣ်လၢကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ် ကထုးလီၤအသုးကလၢတဖၣ်လၢ သဝီဖိတဖၣ် အဟီၣ်ကဝီၤအံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလီၤတၢ်လၢလီၣ်တအိၣ်ဘၣ်အယီၤ အခဲအံၤတၢ်ဒုးကဲထီၣ် သးလၢ KNLA သုးဒီး BGF သုးအဘၣ်စၢၤ ဒီးတၢ်ဒုးလၢအကဲထီၣ်သးလၢလၢယနူၤအါရံၤအါခါန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ထွဲလီၤအ သးအိၣ်တအိၣ်လဲၣ်န့ၣ် ပကဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤအဂီၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢအကီၢ်ဝဲဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. KHRG လံာ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါတဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဖျၢဆၢတဖၣ်ဒိၣ်ထီၣ် ဒီးတၢ်ဒုးကဲထီၣ်အသး ခံကတီၢ်လၢန့ၣ် ဒုးကဲထီၣ်တၢ်ပျံၤတၢ်ဖုး ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် လၢလီၤကဝီၤသဝီဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢအ့ၣ်ဖြၢ ၃သီ - ၄သီ, ၂၀၂၁န့ၣ်

ဖဲဘံလုကီၢ်ဆၣ်အပူၤအံၤန့ၣ် တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢ KNLA သုးဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးမိၤစီၣ်ရီၤတဖၣ်ဘၣ်စၢၤ တၢ်လီၤခံတီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးခံဘျီတဘျီကဲထီၣ်အလီၤန့ၣ် တယံာ်ဒီးတၢ်ဒုးလၢအကဲထီၣ်သးဖဲ လၢယနူၤအါရံၤ ၂၀၂၁ န့ၣ်တၢ်ကဲထီၣ်သးအလီၤဘၣ်န့ၣ် လီၤ. တၢ်ဒုးတၢ်တဘျီန့ၣ် ကဲထီၣ်အသးဖဲလၢအ့ၣ်ဖြၢ ၃သီ ကဘၣ်ဖဲဟါလီၤဒီ (၈) မ့တမ့ၢ် (၉) န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်ဒီး တၢ်ဒုး အံၤကဲထီၣ်အသးဖဲ တးပီသဝီ, တးပီကရူၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးခံဘျီတဘျီန့ၣ် ကဲထီၣ်အသးလၢ KNLA သုးဒီးကီၢ်ပယီၤပ ဒိၣ်သုးမိၤစီၣ်ရီၤ ဒီၣ်ချ့သုးရံၣ် (၄၀၆) သုးအဘၣ်စၢၤ ဖဲလၢအ့ၣ်ဖြၢ ၄သီ ဂီၤဒီ ကဘၣ်ဖဲ (၂) န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးခံ ဘျီတဘျီအံၤ ကဲထီၣ်သးအသးဖဲ လုက့ၣ်သဝီ, ပယၢ်ရီၤကရူၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးလၢအကဲထီၣ်သးဖဲ တးပီသဝီပူၤအဂ့ၢ်အကျါအ ဂၤန့ၣ် KHRG ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါဆူၣ်ညါတအိၣ်နီၣ်တမံၤလၢၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ် မ့မ့ၢ် တၢ်ဒုးလၢအကဲထီၣ်သးဖဲလုက့ၣ် တၢ်ဒုး တဘျီအံၤန့ၣ် ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးတဖၣ် ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်ဆူၣ် သဝီပူၤဒီးသီခါဖျၢကရၢပူၤအယီၤ သဝီဖိအဟံၣ်တနီၤ ဘၣ်ဒိဘၣ် ထံးအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

လီၤကဝီၤသဝီဖိတဂၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ လုက့ၣ်သဝီဖိတဖၣ် ဘၣ်လဲၤဃုာ်အိၣ်ကဒုဆူၣ်ပူၤ ဖဲတၢ်လီၤလၢအဘၣ်ဘၢ လၢအဝဲ သ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ဟူၤလၢ ကီၢ်ပယီၤသုးကဘိယူၤတဖၣ် လဲၤခးလီၤကျိဖးဒိၣ်လၢ မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. အယီၤ

¹⁷ ဟံးန့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တခါအံၤလၢ ပုၤနီၢ်တဂၤတၢ်ကစီၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါအအိၣ်ဖဲ လၢမးရှး ၂၀၂၁န့ၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

သဝီဖိတနီၤဘၣ်ယိၣ်လၢ၊ ကီၢ်ပယီၤသုးကဘီယူၤတဖၣ် ကဟဲခးလီၤကျိဖးဒိၣ်လၢ၊ အဝဲသ့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤပူၤဒီး အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်လဲၤ ဃုၢ်အိၣ်ခူသ့ၣ်လၢလုပူၤ ဖဲလုက့ၣ်ကစၢၢ်ကျိန့ၣ်လီၤ။ ကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ် ခးလီၤနီၤကျိဖးဒိၣ်အယိၣ် လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် ပျံၤတၢ်ဒီး ဘၣ်ခူၣ်ဃာ်တၢ်ပူၤလၢကအိၣ်သဒၢသးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။ သဝီဖိလၢဘူးဒီးတၢ်ဒုး ကဲထီၣ်သးအလီၢ်တဖၣ် ဘၣ်ယိၣ်လၢ တၢ်ဒုးကက့ၤကဲထီၣ်ကဒၢသးအယိၣ် အဝဲသ့ၣ်ဆၢဟ်အဒိၣ်အဖိဆူၣ်ပူၤဒီးတၢ်လီၢ်အဂၤတဖၣ်လံန့ၣ်လီၤ။ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိအတၢ် ဘၣ်ယိၣ်အဂၤတခါမ့ၢ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ် ကဖိၣ်မၤအဝဲသ့ၣ် ကဲပီၤတၢ် ဒ်လၢညါအဝဲသ့ၣ်လဲၤခီဖျိဘၣ်အသိးဘၣ်ဖုးန့ၣ်လီၤ။ လၢတၢ်န့ၣ်အယိၣ် အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဃုၢ်အိၣ်ခူသ့ၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ။ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဂၤဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ၊ တၢ်ဒုးခံၣ်လၢအံၤန့ၣ် တၢ် ဘၣ်ဒိၣ်ဘၣ်ထံးဒီးတၢ်သံတၢ်ပုၤလၢသုးခံဖုလၢၤအကျါ တအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ။

လါအ့ၣ်ဖြၣ် ၇သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်

ဖဲလါအ့ၣ်ဖြၣ် ၇သီ, ၂၀၂၁နံၣ် ဂီၤခီ (၁၁) နံၣ်ရံၣ်န့ၣ် တၢ်ဒုးလၢ၊ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးမိၤစီရိၤဒီး KNLA သုးကဲထီၣ်ကဒီး အသးဖဲ တးပီသဝီ, တးပီကရူၢ်, ဘံလုကီၢ်ဆၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ။

သထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်

တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢသထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်အပူၤအိၣ်စ့ၢ်ကီးတဘျုးဘျီန့ၣ်လီၤ။ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်အကျါတဘျီန့ၣ် ကဲထီၣ်သးတၢ်လီၢ် လၢအ ဘူးဒီးတၢ်ဒုးလၢအကဲထီၣ်သးဖဲ ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ဆၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ။ ဒ်န့ၣ်အသိး ကီၢ်ပယီၤသုးကျိၤလၢအဒုးတၢ်ဖဲ လါအ့ၣ်ဖြၣ် ၃သီ တၢ်ဒုးဖဲဖၣ်အၣ်ကီၢ်ဆၣ်အပူၤဒီး လါအ့ၣ်ဖြၣ် ၄သီ တၢ်ဒုးဖဲဘံလုကီၢ်ဆၣ်အပူၤ အသုးကျိၤတနီၤအံၤန့ၣ် ပၣ်ဃုၢ်စ့ၢ်ကီးဝဲဖဲ တၢ်ဒုး လၢသထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်အပူၤအံၤန့ၣ်လီၤ။

လါမးရှး ၉သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်

KHRG ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိလၢဒူသထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်တဂၤဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ၊ ဖဲလါမးရှး ၉သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်အနံၤန့ၣ် တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးလၢ သုးက့ (၁) KNLA သုးဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးအဘၢၣ်စၢၤလၢဒူသထူၣ်ကီၢ်ရံၣ်ပူၤ တၢ်လီၢ်တဘျုးတီၤန့ၣ်လီၤ။ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးဖဲ အလၢတယၤတၢ်လီၢ်အံၤန့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသုးရံၣ်တၢ်မၤလိ (၉) ပၣ်ဃုၢ်လၢတၢ်ဒုးအပူၤ, ဒီးမ့ၢ်မ့ၢ်ကီၢ်ပယီၤသုး ခိၣ်ချ့သုးရံၣ် (၁၁၈) တခီ ပၣ်ဃုၢ်ဝဲလၢတၢ်ဒုးဖဲ သထီၣ်တဲၤတယၤတၢ်လီၢ်အံၤအခါန့ၣ်လီၤ။ KHRG တဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အါထီၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဒုး ကဲ ထီၣ်သးတဖၣ်အံၤအဂ့ၢ်အါထီၣ်နီၣ်တမံၤဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ။

လါအ့ၣ်ဖြၣ် ၂သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်

ဖဲလါအ့ၣ်ဖြၣ် ၂သီ, ၂၀၂၁နံၣ် ဟါခီ (၇:၃၀) နံၣ်ရံၣ်န့ၣ် တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢ သုးက့ (၁) KNLA သုး သုးရံၣ် (၂) ဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိၣ် သုး ခိၣ်ချ့သုးရံၣ် (၄၀၆) အဘၢၣ်စၢၤဖဲ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးမိၤစီရိၤ ခိၣ်ချ့သုးရံၣ်အိၣ်ဆီလီၤသးအလီၢ် လၢအဘူးဒီး တလးအီဖိ ကျါသဝီ, နံၣ်ဖိထၣ်ကရူၢ်, သထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒူသထူၣ်ကီၢ်ရံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ။ တၢ်ဒုးတဘျီအံၤ ယံၣ်ဝဲ (၃၀) မံးနံးဃုၣ်ဃုၣ်န့ၣ်လီၤ။

ဖဲဟါလီၤခီ (၈) နံၣ်ရံၣ်န့ၣ် ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးမိၤစီရိၤလၢပန့ၣ်ကျိသုးကလၢၤ လၢအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဘူးဒီး တလးအီဖိကျါသ ဝီတဖၣ် ခးစီနီၤကျိဖးဒိၣ် (၁၂၀)မၣ်မၣ် တဖၣ်ဆူ တၢ်လီၢ်လၢသုးကလၢၤအိၣ်အယၢၤတဖၣ် မ့ၢ်ဒ်သိးဒီးကမၤစၢၤဝဲ အသုး လၢတလးအီဖိကျိသုးကလၢၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးဖဲ ပန့ၣ်ကျိသုးကလၢၤအံၤ မ့ၢ်ဝဲသုးဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ် (၈)

အိၣ်ဆိလီၤသးအလီၤဒီး ခိၣ်ချ့သးရၣ် (၄၀၆) သးရၣ်ခိၣ်အိၣ်ဆိလီၤစ့ၢ်ကီးအသး ဖဲသးကလၢအံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အပူၤ လီၤကဝီၤသဝီဖိဆိကမိၣ်တယၢ်ဝဲလၢ တၢ်ခးလီၤနီၤကျိဖးဒိၣ်တဘျီအံၤန့ၣ် ပုၤလၢအဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုၢ်ကမ့ၢ်ဝဲ ခိၣ်ချ့သးရၣ် (၄၀၆) သးရၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်မန့ၢ်တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးလဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် KHRG တဒီးန့ၢ် ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒ်တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးဖဲကဆိလီၤကတံၢ်တၢ်လီၤ, ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ဆၣ် ဖဲလၢမးရှး ၉သီဒီး လၢအ့ၣ်ဖြၣ် ၃သီအသးန့ၣ် တၢ်ဒုးလၢအကဲထီၣ်သးဖဲတလးအီဖိကျိတဘျီအံၤန့ၣ် တၢ်ဖ့ၣ်ဆၢလၢအမ့ၢ် ကီၢ်ပယီၤသးတၢ်တ့သးသိလ့ၣ်ကျဲဒီး တၢ်လဲၤတလၢကွံၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘျးစဲလိာ်အသးသ့ၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒီဖျိလၢကီၢ်ပယီၤသးခးလီၤနီၤကျိဖးဒိၣ်အပူၤ သဝီဖိဘၣ်ဒိဒီးကျိဖးဒိၣ်က့တဂၤန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဒိဟးဂီၤဝဲအါအါဂီၢ်ဂီၢ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. ဖဲလ့ၣ်ကျဲၤသဝီ, တမီၤဒီးကရူၢ်ပူၤန့ၣ် ကျိဖးဒိၣ်ချ့လီၤဘၣ် သဝီဖိအဟံၣ်တဖျၢၣ်အပူၤ လီၤပိုၢ်ဟးဂီၤကွံၣ်ဒီဖျိန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသး ဟံၣ်လၢအဘၣ်ဒီးကျိချ့က့တဖၣ်အိၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. **ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးမိၤစိရီၤဝဲကျိ (KDHW)** တၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ဖဲလ့ၣ်ကျဲၤသဝီပူၤတဖျၢၣ်အံၤန့ၣ် ဘၣ်ဒိစ့ၢ်ကီးဒီးကျိဖးဒိၣ်က့န့ၣ်လီၤ. ဖဲကျိဖးဒိၣ်က့ဘၣ်ဒိ KDHW တၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒီးအခါ ဆူၣ်ချ့ပုၤမၤတၢ်ဖိဒီးပုၤဆါတဖၣ် အိၣ်ဒီးလၢတၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒီးပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အခါ သဝီဖိလၢ ဖါပီၤသဝီ, နဲၣ်ဖိထၣ်ကရူၢ်တဂၤ ဟဲကူၤစါယါဘျီအသးဖဲ KDHW တၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒီး ဒီးဖဲအဝဲဟ့ၣ်အီအဖိန့ၢ်အခါ ကျိဖးဒိၣ်လီၤတံၢ်ဘျးဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒီးအပူၤ ကျိဖးဒိၣ်က့ဘၣ်အချၢယံၣ်န့ၣ်လီၤ. အခဲအံၤန့ၣ် KDHW ဆူၣ်ချ့ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် မုၢ်နၤဒီအဆၢကတီၢ် ဘၣ်စံၣ်မံၤလၢသဝီချၢ ဒီးဟဲက့ၤကွံၣ်ပုၤဆါလၢတၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒီး ဖဲလၢမုၢ်ဆါအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိလၢတၢ်ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်တဖၣ်အံၤအပူၤ သဝီဖိလၢအအိၣ်ဘျးဒီး ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးမိၤစိရီၤ အသးကလၢတဖၣ် ဘၣ်လဲၤယုၢ်အိၣ်ကဒုလၢတၢ်လီၤအဂၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤလီၤခံ သဝီဖိတနီၤက့ၤကဒါဆူၣ်သဝီလံဘၣ်ဆၣ် သဝီဖိပိၣ်ခွါတဖၣ်ဘၣ်ယိၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးတဖၣ် ကဖိၣ်ပီၤတၢ်အပူၤ အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်စံၣ်မံၤလၢသဝီချၢအဖၢမုၢ်ဒီးန့ၣ်လီၤ. လၢအပူၤကွံၣ်န့ၣ် ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အသုးမိၤစိရီၤတဖၣ် အဆိကတၢ် ဖိၣ်ပုၤပိၣ်ခွါတဖၣ် လၢကဘၣ်ကဲန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ပီၤတၢ်လၢအသုးမုၢ်သံၣ်ဘိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲပိၣ်ခွါနီၢ်ဒိၣ်တဖၣ် ဘၣ်စံၣ်မံၤလၢသဝီချၢအဆၢကတီၢ် ပိၣ်မုၢ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ် ဘၣ်အိၣ်တီၢ်လၢသဝီပူၤ, ကွၢ်ထွဲက့ၤအဝဲသ့ၣ် တၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်ဒီး ဘၣ်မံၤလၢတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးအပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဘၣ်ယိၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အသုးမိၤစိရီၤတဖၣ်အံၤ ကဟဲန့ၣ်လီၤဘၣ်ဖုးလၢသဝီပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပီၤကီၢ်ဆၣ်
လၢအ့ၣ်ဖြၣ် ၆သီ, ၂၀၂၁နံၣ်

ဖဲလၢအ့ၣ်ဖြၣ် ၆သီ, ၂၀၂၁နံၣ် ဂီၤခီ ၆န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ် တၢ်ဒုးကဲထီၣ်စ့ၢ်ကီးလၢ KNLA သုးက့ (၁) သုးရၣ် (၁) ဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးမိၤစိရီၤ ခိၣ်ချ့သးရၣ် (၁၀၂) အဖီလာ် ခိၣ်ချ့သုးဒု (တၢ်မ-၄၄) အဘၢၣ်စၢၤ ဖဲတၢ်လီၤလၢအအိၣ်ဘျးဒီး မိၣ်တမၣ်သုးကလၢ, ပီၤကီၢ်ဆၣ်, ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်ကလံၤထံးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးတဘျီအံၤန့ၣ် တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီးတၢ်သံတၢ်ပျၢ်အိၣ်တအိၣ်လဲၣ်န့ၣ် KHRG တဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်နီၤတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤကျၢၢ်တံၢ်

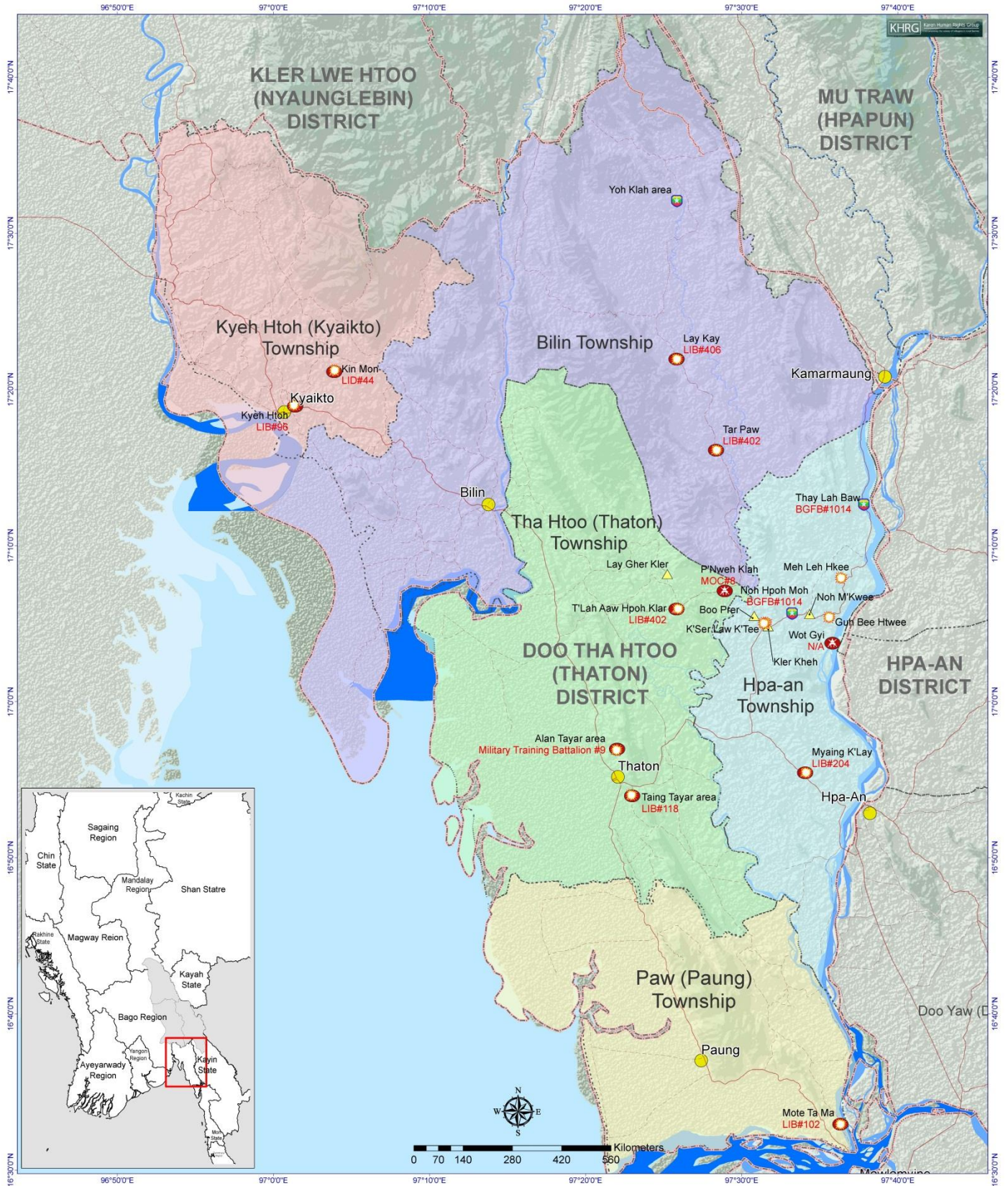
ဖဲလါမးရှး ၃၁သီ, ၂၀၂၁နံၣ်န့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစီၣ်ရီၤပဒိၣ်မ့ၢ်ထုးထီၣ်လံာ်တၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤတခီၣ်ဟံၤ အဝဲသ့ၣ်ကမၤ တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးတလါ စးထီၣ်ဖဲ လါအ့ၣ်ဖျၢၣ် ၁သီတုၤ ၃၀သီ ၂၀၂၁နံၣ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးလၢ KNLA သုးဒီး ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးအဘၢၣ်စၢၤတဖၣ်အံၤန့ၣ် တမ့ၢ်ကဲထီၣ်သးထဲလၢ ဒူသထူၣ်ကီၢ်ရၢၣ်တဘျီအပူၤဘၣ်. တၢ်ဒုးသ့ၣ်တဖၣ် ကဲထီၣ်စ့ၢ်ကီးအသးလၢတၢ်လီၤအဂၤ လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးအပူၤအံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တမ့ၢ်ထဲလၢအမၤပယွဲ ၂၀၁၅ NCA တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျီခိၣ်သ့ၣ် အဆၢဖိ ၅(က) တထံၣ်လၢ အဟံၤဖျါထီၣ်ကရၤလၢအဆဲးလီၤစုမ့ၢ်ကျၢၢ်တဖၣ် တဘျီဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢ NCA ဟီၣ်ကဝီၤပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် ဟံၤဖျါထီၣ်ဝဲလၢကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစီၣ်ရီၤဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဝံၤအလီၢ်ခံ အတၢ်မၤတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤတခီၣ်တၢ်တခါအံၤန့ၣ် တၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်အတယၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးဒီး ကီၢ်ပယီၤသုးကဘီယူၤထီၣ်ဒုး ဒီးခးတပျုၢ်တပျီၤတၢ်လၢကလုာ်ဒူၣ်ဟီၣ်ကဝီၤပူၤဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲာ်အဆၢကတီၢ် SAC သုးမိၤစီၣ်ရီၤပဒိၣ်လံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤ ဖဲလါအ့ၣ်ဖျၢၣ် ၃၀သီ တဘျီအံၤန့ၣ် ဟံၤဖျါထီၣ်ဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ်ကမၤအါထီၣ်တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး အမုၢ်န့ၣ်ဖဲလါအ့ၣ်ဖျၢၣ်အံၤတုၤလၢ လါမ့ၢ် ၂၀၂၁နံၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ SAC တခီၣ်တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးအံၤ တဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခဲဘၣ်အမဲာ်ညါ ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ကလုာ်ဒူၣ်သုးဖိၣ်စုကဝဲတၢ်တနၢ်န့ၣ်အိၣ် SAC သုးမိၤစီၣ်ရီၤပဒိၣ်ဒီးအသုးမုၢ်ဒိၣ်တဖၣ်အါထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢ ၂၀၁၅နံၣ် NCA တၢ်အၢၣ်လီၤလၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခဲန့ၣ် ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုးမုၢ်ဒိၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဒီးတၢ်မၤပယွဲ NCA တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤတဖၣ်အိၣ်ဒီးဒၣ်အဖၢမုၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢအပူၤကွံာ်န့ၣ် တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢဒူသထူၣ်ကီၢ်ရၢၣ်အပူၤလီၤစ့ၢ်ဝဲဘၣ်ဆၣ် အခဲအံၤန့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသုးတၢ်ထီၣ်ဒုးဒီးတၢ်မၤကဲတၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်ဟဲအိၣ်ထီၣ်လၢဒူသထူၣ်ကီၢ်ရၢၣ်ပူၤ ဒီးလၢ KHRG ဟူးဂဲၤဟီၣ်ကဝီၤဒီတဘျီညါအပူၤန့ၣ် ပထံၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်အီၤဖျါကြၢၢ်ကလံာ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အနီၢ်နီၢ်တခီၣ် ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လၢအဟံၤထွဲထီၣ်အခံတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိန့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိလၢဒူသထူၣ်ကီၢ်ရၢၣ်တဂၤဟံၤဖျါထီၣ်ဝဲလၢ နီၢ်ခိတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးမ့ၢ်တဘျီဆၣ် အဝဲသ့ၣ်တူၢ်ဘၣ်နီၢ်သးဒီး သးတၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလံန့ၣ်လီၤ. အဝဲစံးဝဲဒ်အံၤ, “အခဲအံၤန့ၣ်ပုၤဘၣ်ဒိဒုတအိၣ်နီၢ်တဂၤဒီးဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ် ပပျံၤတၢ်ဒီးပဘၣ်အိၣ်လၢတၢ်ပလီၤပဒိသးထီၣ်လီၤ. ပုၤမၤသီၣ်မၤသဲတၢ်တဘျီနီၢ်တဂၤဘၣ်. (ပယီၤအိၣ်ဘူးအယီၤ)”န့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ကဝီၤဖိတဖၣ် ဘၣ်ခူၣ်ကဒါတၢ်ပူၤအသီတဘျီလၢကအိၣ်ခူသ့ၣ်ဝဲအဂီၢ် ဒီးတၢ်ဘၣ်ပျံၤဘၣ်ဖုးတၢ်ဖိၣ်ပီၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ထီၣ်သံဃာ်ဒီးဒၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိာ်

ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၤသဘျီတဖၣ် လၢအၢၣ်လီၤမၤတၢ်လၢကမၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRG သိၣ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤန့ၣ်သဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤပၤတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ်လီၤ. KHRG ဘိးဘၣ်ရၤလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကပၢ် ဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီၤပူၤကမၤျၢၢ်တဖၣ် အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီ ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ပာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khrgh.org အပူၤသ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

Fighting in Doo Tha Htoo District

Legend

- Town
- ▲ Village
- ★ Fighting
- ☼ BGF Camp
- ★ Tatmadaw Camp
- ~ River
- ~ Major Road
- ~ Sub-Road
- Kawthoolei township boundary
- Kawthoolei district boundary
- Govt state and region boundary

Elevation (meter)

-35 - 89	941 - 1,543
89 - 432	1,543 - 2,613
432 - 941	

Data Sources

- Base Map: KHRG
- Boundary: KMP/MIMU
- River and Stream: KHRG/KMP
- Place and Name: KHRG